

*Україна
у Другій світовій
війні.*

1939–1945
ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО

На момент початку війни 1941 року в Червоній армії перебували трохи менше **4,9 мільйона** військовослужбовців. За весь час війни було мобілізовано **29,5 мільйона осіб**. Станом на 1 липня **1945 року** в армії перебували майже **11,4 мільйона осіб**.

Українці зробили надзвичайно вагомий внесок у перемогу над нацизмом, ставши однією з націй-переможниць.

Мільйони українців зі зброєю у руках боролися з нацизмом упродовж усієї війни. Україна дала Червоній Армії 7 командуючих фронтами і арміями, 200 генералів, понад 6 млн. солдатів, сержантів і офіцерів.

Також понад 130 тис. українців воювали в інших арміях Антигітлерівської коаліції (США, Британської імперії, Франції). У результаті бойових дій в Україні було зруйновано понад 700 міст і містечок, десятки тисяч сіл. Київ знищено на 85%, Харків - на 70%, великої розрухи зазнали Дніпропетровськ, Запоріжжя, Полтава, повністю знищено Тернопіль. Було зруйновано 2 млн. будинків, унаслідок чого понад 10 млн. людей залишилися без даху над головою.

Загалом матеріальні втрати України під час війни оцінюють у 285 млрд. крб., або 100 млрд. доларів за тодішнім курсом валют. Радянською владою при відступі у 1941 р. з України було вивезено 550 промислових підприємств, майно і худобу тисяч колгоспів, радгоспів, десятки наукових і навчальних закладів, осередків культури, історичні цінності. Виїхало майже 3,5 млн. жителів республіки – кваліфіковані робітники і спеціалісти, науковці, творча інтелігенція, які віддали свої трудові та інтелектуальні сили на розвиток воєнного і економічного потенціалу СРСР.

Визнанням внеску українців у перемогу над нацизмом стало включення України до складу держав – засновниць ООН.

Участь українців у військових діях

Українці разом з іншими народами СРСР внесли величезний внесок у перемогу над нацистською Німеччиною та її союзниками.

Радянськими бойовими нагородами було відзначено 2,5 млн воїнів України, 2069 з них отримали звання Героя Радянського Союзу (при загальній кількості нагороджених 11 605).

Серед 113-ти двічі Героїв Радянського Союзу – 32 українці, а серед тричі Героїв (їх було четверо) – наш відомий земляк **Іван Кожедуб**.

Багато наших співвітчизників стали повними кавалерами солдатського ордена Слави. 55 українців повторили подвиг О. Матросова, закривши собою амбразуру ворожого дзоту.

20 українців удостоєні звання Героя Радянського Союзу за битву під Москвою, 68 – за бої під Ленінградом, 15 – під Сталінградом, 30 – на Курській дузі, 200 – за визволення Білорусії, 143 – за бої в Прибалтиці. З 589 отримавших звання Героя за Берлінську операцію було 100 українців.

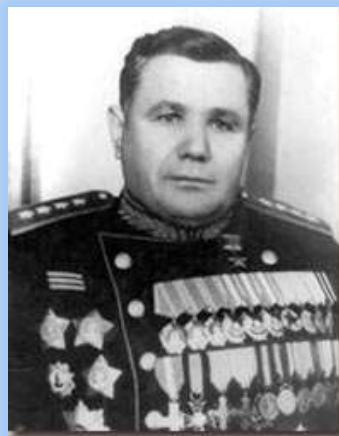
Чимало було українців серед полководців і воєначальників: маршали С. Тимошенко, Р. Малиновський, А. Єременко, П. Рибалко, С. Руденко, генерали В. Герасименко, П. Жмаченко, К. Москаленко, І. Кириченко та інші. Маршали і генерали українського походження очолювали більше половини з 15-ти фронтів, які діяли в період боротьби з нацистами.

С. Тимошенко

Р. Малиновський

А. Єременко

П. Рибалко

За мужність і героїзм українського народу почесне звання «Місто-герой» було присвоєно Києву, Одесі, Керчі, Севастополю.

Війська Українських фронтів брали участь у визволенні Європи. Так, війська 1-го Українського фронту звільняли від гітлерівських загарбників польські землі, в квітні-травні 1945 р. разом з Білоруським фронтом штурмували Берлін, провели Празьку операцію, в ході якої був завершений розгром нацистської Німеччини.

2-й, 3-й, 4-й Українські фронти взяли участь у звільненні Румунії, Угорщини, Болгарії, Югославії, Австрії, Чехословаччини.

Коли війна в Європі вже закінчилася, війська 2-го Українського фронту брали участь у розгромі Квантунської армії милітаристської Японії, частини якої були дислоковані на Далекому Сході.

Факти про Україну в Другій Світовій війні

В Україні Червона армія широко практикувала так званий «достроковий» призов юнаків 16 – 17 років, яких без підготовки та часто погано озброєних відразу кидали в бій, в результаті чого вони масово гинули.

Загалом у Другій Світовій війні загинув кожен п'ятий українець. Серед військовослужбовців літнього призову 1941 року уцілили тільки 3% з загальної кількості.

Загальні демографічні втрати України – включно з убитими, жертвами концтаборів, депортованими та евакуйованими – становлять не менше 14 млн. чоловік. Це втрати найбільші й не порівняні із втратами інших країн і народів у Другій світовій війні. Фактично, втрати українського народу становлять від 40 до 44% від загальних людських втрат СРСР. З 41,7 мільйона людей, які мешкали до війни в УРСР, на 1945 рік залишилося тільки 27,4 мільйони чоловік.

Під час евакуації з України на Схід було забрано близько тисячі найкращих промислових підприємств України, які після війни не повернули в рідні міста.

В 1941 р. радянська влада при відступі залишала «випалену землю». При евакуації в Запоріжжі висадила в повітря Дніпрогес. Про це не знало ні цивільне населення, ні навіть поблизу розташовані військові частини, значна частина яких була потоплена водяним валом Дніпрогесу. В Дніпропетровську було підірвано хлібокомбінат разом із робітниками. В Одесі, при відступі Червоної армії, затопили приморські квартали разом з жителями, а поранених червоноармійців скинули в море разом із санітарними машинами. З Харкова вивезли сотні представників інтелігенції, щоб їх спалити в закритому будинку. В Умані живими замурували людей у льоху. Таких прикладів багато. І все це робили не нацисти, а комуністи при відступі.

Кореспондент газети «Saturday Evening Post», відвідавши в 1945 р. Україну, з жахом написав: «Те, що дехто намагається зобразити як «російську славу», було, насамперед, українською війною. Жодна європейська країна не постраждала більше від глибоких ран, нанесених своїм містам, своїй промисловості, сільському господарству, людській силі».

На руїни перетворилися 720 українських міст і містечок, 28 тисяч сіл, з яких 250 спалено вщент, знищено 16,5 тисяч промислових підприємств, 18 тисяч лікувальних закладів, 33 тисячі шкіл, вузів, технікумів та НДІ; а також понад 33 тисячі колгоспів, радгоспів, МТС.

Першим, хто підняв Прапор Перемоги над Рейхстагом, був українець із Сумщини **Олексій Берест**. Згодом, з політичних мотивів, його постать була прихована радянським керівництвом, а головними героями стали М.Єгоров і М.Кантарія.

Акт про беззастережну капітуляцію Японії, що знаменував закінчення Другої світової війни, 2 вересня 1945 року від радянської сторони підписав українець з Уманщини генерал-лейтенант **Кузьма Дерев'янку**.

Найрезультативніша жінка – снайпер у світовій історії українка **Людмила Павличенко** мала на своєму рахунку 309 вбитих німецьких солдатів та офіцерів (у тому числі 36 снайперів супротивника).

За успішне проведення 603 бойових вильотів, збиті особисто 30 літаків противника і 19 літаків ворога, збитих в групових боях **Амет-Хан Султан**, національний герой кримськотатарського народу, льотчик-ас удостоєний звання двічі Героя Радянського Союзу.

Герой України, командир розвідувальної групи ГРУ на території Польщі у 1944-45 роках **Євген Березняк** став прототипом головного героя роману «Майор Вихор».

Міжнародним визнанням внеску українців у перемогу над нацизмом було надання УРСР членства в ООН.

Американські кадети піднімають прапор УРСР над резиденцією ООН в Сан-Франциско (США), 1945 р.

Делегація УРСР на Установчій сесії ООН. Сан-Франциско (США), 1945 р.

Делегація УРСР на першій сесії Генеральної Асамблеї ООН. Лондон (Великобританія), 1946 р.

За матеріалами Інтернет-сторінок:
<http://vsviti.com.ua/ukraine/37500>
<https://www.slideshare.net/tsnua/ss-47896021>
<http://www.archives.gov.ua/Sections/UN-60/>
<https://www.slideshare.net/Unknown42/ss-47302501>